

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sži/2/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013200368
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4013200368.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: Mgr. K. D., C., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - ústredie, sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 25937-1/2013-BA zo dňa 10. apríla 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č.k. 11S/41/2013-71 zo dňa 24. septembra 2013, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre
č.k. 11S/41/2013-71 zo dňa 24. septembra 2013 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „info zákon“) v žiadnom prípade neukladá povinnej osobe povinnosť vytvárať na základe žiadosti oprávnenej osoby informácie, ktoré v momente podania žiadosti neexistujú. Povinná osoba nie je povinná, ani oprávnená vykonávať s informáciami, ktoré má k dispozícii také operácie, ktoré by viedli k vzniku nových informácií, ktoré sú požadované oprávnenou osobou, ale v momente podania jej žiadosti neexistujú, čo znamená, že nemôže spracúvať už existujúce informácie takým spôsobom, že sa z nich po spracovaní stanú nové informácie. Ide najmä o prípad poskytnutia údaju alebo prehľadu, ktorý povinná osoba nemá vytvorený a sprístupnenie informácie by si vyžiadalo jeho vytvorenie a teda vytvorenie novej informácie. O takýto prípad v danej veci podľa súdu ide v súvislosti so žiadosťami žalobcu, adresovanej pobočke žalovaného. Vo veci hodnotenia a priznania odmien zamestnancom tejto pobočky a všetkých mzdových nárokov, vrátane osobného ohodnotenia JUDr. K. P. a ďalších vedúcich zamestnancov, keďže podľa § 2 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov žalovaný a jeho pobočka v Komárne sú orgánmi verejného zdravotníctva, ktoré vykonávajú práce vo verejnom záujme na úseku verejného zdravotníctva, avšak

podľa § 9 ods. 1 a 3 info zákona, požadovanú informáciu bolo možné poskytnúť iba v rozsahu tohto ustanovenia. Činnosť zdravotných poisťovní, ich organizácia a riadenie je upravená v § 1 citovaného zákona o zdravotných poisťovniach a poskytnúť informácie môžu iba vo svojej rozhodovacej činnosti, ktorú im zveruje zákonodarcu v zmysle konkrétneho zákona, avšak s prihliadnutím na obmedzenia podľa § 9 zákona č. 211/2000 Z.z. a zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov. Právne odôvodnil krajský súd svoj rozsudok ustanoveniami § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 9 ods. 1, 2 a 3 info zákona, § 3 zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov, § 47 ods. 1, 2, a 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, § 1 a § 2 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach v znení neskorších predpisov.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v súlade s § 240l ods. 2 O.s.p..

II.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) odvolanie a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že najvyšší súd zruší rozhodnutie žalovaného a prvostupňového orgánu a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie, alternatívne uloží žalovanému ako osobe povinnej sprístupniť požadované informácie. Uviedol, že krajský súd dospel k záveru, že žalobca nemá právo na požadované informácie o vedúcich zamestnancoch pobočky žalovaného v Komárne, pretože tieto informácie v čase podania žiadosti neexistovali a ide o orgán verejného zdravotníctva, ktorý vykonáva činnosť na úseku verejného zdravotného poistenia. Sociálna poisťovňa však nemá nič spoločné s verejným zdravotníctvom a zdravotným poistením. Podotýka, že ide o notoricky známu skutočnosť, ktorá by mala byť súdu známa. Činnosť žalovaného je upravená zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Krajský súd sa v rozsudku odvoláva na zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov, ten však bol s účinnosťou od 01.07.2013 zrušený. Je absurdné, ak súd 24.09.2013 tvrdí, že zdravotné poisťovne (za ktorú považuje Sociálnu poisťovňu) môžu poskytovať informácie s prihliadnutím na obmedzenia zákona, ktorý bol pred 86 dňami zrušený. Nestačí povedať, že krajský súd s názorom žalobcu nesúhlasí, musí uviesť, prečo s ním nesúhlasí. Inak je rozhodnutie nepresvedčivé a svojvoľné. V prípade žalovaného ako verejnoprávnej inštitúcie ide o verejnú moc delegovanú štátom. Zákonodarcu ustanovil zákonom, že právo verejnosti na informácie o mzdách vedúcich zamestnancov má prednosť pred ochranou osobných údajov. Odvoláva sa na § 13 info zákona.

III.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu vyjadril a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol tiež, že v napadnutom rozsudku došlo k chybnému označeniu žalovaného ako orgánu verejného zdravotníctva. Žalovaný sa domnieva, že k takémuto označeniu došlo len nedopatrením, pričom samotné odôvodnenie z hľadiska jeho významu je možné vzťahovať aj na žalovaného ako verejnoprávnú inštitúciu zriadenú zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení s tým rozdielom, že sa v predmetnom prípade budú aplikovať ustanovenia o sociálnom poistení. Ohľadom aplikácie zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov žalovaný uvádza iba toľko, že žalobca požadoval sprístupnenie informácie v čase platnosti a účinnosti predmetného zákona, takže jeho nárok bolo možné posudzovať výlučne podľa platného právneho stavu v rozhodujúcom čase. Ochrana údajov je chránená aj podľa § 170 o sociálnom poistení.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Predmetom konania je rozhodnutie žalovaného č. 25937-1/2013-BA z 10. apríla 2013, ktorým žalovaný podľa § 19 ods. 2 a 3 info zákona a § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutia prvostupňového orgánu č. 19993-10/2013-KN z 15.03.2013 a č. 19993-14/2013-KN z 18.03.2013 o čiastočnom nesprístupnení informácií potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z napadnutého rozsudku krajského súdu na str. 7 zistil, že krajský súd právne odôvodnil svoje rozhodnutie aj nesprávnou aplikáciou ustanovení § 1 a 2 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 581/2004 Z.z.“). Ďalej konštatoval úplne nesprávne, že žalovaný a prvostupňový orgán sú orgánmi zdravotného poistenia. Ďalej pokračoval krajský súd v celkom nesprávnej a zmätočnej analýze, že žalovaný a prvostupňový orgán sú inštitúcie, ktoré vykonávajú svoju činnosť vo verejnom záujme na úseku verejného zdravotného poistenia. na splnenie zákonom uloženéj povinnosti.

Najvyšší súd dospel k záveru, že nesprávna aplikácia vyššie uvedeného zákona č. 581/2004 Z.z. na tento prípad a absolútne mimo zákon urobená analýza postavenia žalovaného ako Sociálnej poisťovne, je vážnym pochybením spôsobujúcim napadnutý rozsudok nepreskúmateľným a zmätočným. S týmto záverom sa v podstate stotožnil aj žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu, pričom s ním nemožno súhlasiť, že ide iba o pochybenie zo strany krajského súdu, ktoré nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

Týmto postupom súdu došlo k závažnému pochybeniu, ktorým došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom, garantované ako právo na súdnu ochranu v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavy“) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej aj „dohovor“).

Podľa článku 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. I.ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto (každý) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 7/08).

Je potrebné zdôrazniť, že bolo povinnosťou krajského súdu riadne aplikovať zákonné ustanovenia vzťahujúce sa na postavenie a činnosť Sociálnej poisťovne a jej zaradenia ako verejnoprávnej inštitúcie v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V tomto musel najvyšší súd na námietky žalobu v odvolaní prisvedčiť a podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozsudok postihnutý tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považovaný za správny.

Najvyšší súd však považuje za potrebné zdôrazniť, že sa nestotožnil s námietkou žalobcu v odvolaní pokiaľ ide o podľa neho nesprávnou aplikáciu zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov z

dôvodu, že tento bol s účinnosťou od 01.07.2013 zrušený. Povinnosťou súdu v správnom súdnictve je preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v čase jeho vydania, to znamená posudzuje platný právny stav v čase rozhodovania správneho orgánu. Je nesporné, že v tomto čase predmetný zákon bol v platnosti.

V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu zaoberať sa všetkými žalobnými námietkami žalobcu a rozhodnúť v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu ohľadom aplikácie zákona č. 461/2003 Z.z.. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.